

TUYỂN TẬP 80 BÀI TOÁN HÌNH HỌC LỚP 9

c) ΔKMN vuông $\Rightarrow KN \perp KM$ mà $KM \parallel BP \Rightarrow KN \perp BP$
 $\widehat{APB} = 90^\circ$ (góc nội tiếp...) $\Rightarrow AP \perp BP$
 $\Rightarrow KN \parallel AP$ ($\perp BP$)
 $KM \parallel BP \Rightarrow \widehat{KMN} = \widehat{PAT} = 45^\circ$
 Mà $\widehat{PAM} = \widehat{PKU} = \frac{\widehat{PKM}}{2} = 45^\circ$
 $\widehat{PKN} = 45^\circ$; $\widehat{KNM} = 45^\circ \Rightarrow PK \parallel AN$. Vậy ANPK là hình bình hành.

Bài 54: Cho đường tròn tâm O, bán kính R, có hai đường kính AB, CD vuông góc với nhau. M là một điểm tùy ý thuộc cung nhỏ AC. Nối MB, cắt CD ở N.

- a. Chứng minh: tia MD là phân giác của góc AMB.
- b. Chứng minh: $\Delta BOM \sim \Delta BNA$. Chứng minh: BM.BN không đổi.
- c. Chứng minh: tứ giác ONMA nội tiếp. Gọi I là tâm đường tròn ngoại tiếp tứ giác ONMA, I di động như thế nào?

HD: a) $\widehat{AMD} = \widehat{DMB} = 45^\circ$ (chấn cung $\frac{1}{4}$ đ/tròn)

$\Rightarrow MD$ là tia phân giác $\widehat{AMB}$

b) ΔOMB cân vì $OM = OB = R_{(O)}$

ΔNAB cân có NO vừa là đ/cao vừa là đường trung tuyến.

$\Rightarrow \Delta OMB \sim \Delta NAB$

$\Rightarrow \frac{BM}{BA} = \frac{BO}{BN} \Rightarrow BM \cdot BN = BO \cdot BA = 2R^2$ không đổi.

c) ONMA nội tiếp đ/tròn đ/k AN. Gọi I là tâm đ/tròn ngoại tiếp

$\Rightarrow I$ cách đều A và O cố định $\Rightarrow I$ thuộc đường trung trực OA

Gọi E và F là trung điểm của AO; AC

Vì M chạy trên cung nhỏ AC nên tập hợp I là đoạn EF

Bài 55: Cho ΔABC cân ($AB = AC$) nội tiếp một đường tròn (O). Gọi D là trung điểm của AC; tia BD cắt tiếp tuyến tại A với đường tròn (O) tại điểm E; EC cắt (O) tại F.

- a. Chứng minh: BC song song với tiếp tuyến của đường tròn (O) tại A.
- b. Tứ giác ABCE là hình gì? Tại sao?
- c. Gọi I là trung điểm của CF và G là giao điểm của các tia BC; OI. So sánh $\widehat{BGO}$ với $\widehat{BAC}$.
- d. Cho biết $DF \parallel BC$. Tính $\cos \widehat{ABC}$.

HD: a) Gọi H là trung điểm BC $\Rightarrow AH \perp BC$ (ΔABC cân tại A)

lập luận chỉ ra $AH \perp AE \Rightarrow BC \parallel AE$. (1)

b) $\Delta ADE = \Delta CDB$ (g.c.g) $\Rightarrow AE = BC$ (2)

Từ 1 và 2 $\Rightarrow ABCE$ là hình bình hành.

c) Theo c.m.t $\Rightarrow AB \parallel CF \Rightarrow GO \perp AB$.

$\Rightarrow \widehat{BGO} = 90^\circ - \widehat{ABC} = \widehat{BAH} = \frac{1}{2} \widehat{BAC}$

d) Tia FD cắt AB tại M, cắt (O) tại N.; $DF \parallel BC$ và AH là trục đối xứng của BC và đ/tròn (O) nên F, D thứ tự đối xứng với N, M qua AH.

$\Rightarrow FD = MN = MD = \frac{1}{2} BC = \frac{1}{2} ND = BH$; $\Delta NDA \sim \Delta CDF$ (g.g) $\Rightarrow DF \cdot DN = DA \cdot DC$

TUYỂN TẬP 80 BÀI TOÁN HÌNH HỌC LỚP 9

$$\Rightarrow 2BH^2 = \frac{1}{4} AC^2 \Rightarrow BH = \frac{\sqrt{2}}{4} AC \Rightarrow \cos \widehat{ABC} = \frac{BH}{AB} = \frac{\sqrt{2}}{4}.$$

Bài 56: Cho 2 đường tròn (O) và (O') cắt nhau tại hai điểm A và B. Các đường thẳng AO; AO' cắt đường tròn (O) lần lượt tại các điểm C; D và cắt (O') lần lượt tại E; F.

- Chứng minh: C; B; F thẳng hàng.
- Chứng minh: Tứ giác CDEF nội tiếp được.
- Chứng minh: A là tâm đường tròn nội tiếp $\triangle BDE$.
- Tim điều kiện để DE là tiếp tuyến chung của (O) và (O').

HD: a) $\widehat{CBA} = 90^\circ = \widehat{FBA}$ (góc nội tiếp chắn nửa đ/tròn)

$$\Rightarrow \widehat{CBA} + \widehat{FBA} = 180^\circ \Rightarrow C, B, F \text{ thẳng hàng.}$$

b) $\widehat{CDF} = 90^\circ = \widehat{CEF} \Rightarrow CDEF$ nội tiếp (quĩ tích ...)

c) $CDEF$ nội tiếp $\Rightarrow \widehat{ADE} = \widehat{ECB}$ (cùng chắn cung EF)

Xét (O) có: $\widehat{ADB} = \widehat{ECB}$ (cùng chắn cung AB)

$$\Rightarrow \widehat{ADE} = \widehat{ADB} \Rightarrow DA \text{ là tia phân giác } \widehat{BDE}. \text{ Tương tự } EA \text{ là tia phân giác } \widehat{DEB}$$

Vậy A là tâm đường tròn nội tiếp $\triangle BDE$.

d) ODEO' nội tiếp. Thực vậy: $\widehat{DOA} = 2\widehat{DCA}$; $\widehat{EO'A} = 2\widehat{EFA}$ mà $\widehat{DCA} = \widehat{EFA}$ (góc nội tiếp chắn cung DE) $\Rightarrow \widehat{DOA} = \widehat{EO'A}$; mặt khác: $\widehat{DAO} = \widehat{EAO'}$ (đ/đ) $\Rightarrow \widehat{ODO'} = \widehat{O'EO} \Rightarrow ODEO'$ nội tiếp.

Nếu DE tiếp xúc với (O) và (O') thì ODEO' là hình chữ nhật $\Rightarrow AO = AO' = AB$.

Đảo lại: $AO = AO' = AB$ cũng kết luận được DE là tiếp tuyến chung của (O) và (O')

Kết luận: Điều kiện để DE là tiếp tuyến chung của (O) và (O') là: $AO = AO' = AB$.

Bài 57: Cho đường tròn (O; R) có 2 đường kính cố định $AB \perp CD$.

a) Chứng minh: ACBD là hình vuông.

b). Lấy điểm E di chuyển trên cung nhỏ BC ($E \neq B$; $E \neq C$). Trên tia đối của tia EA lấy đoạn $EM = EB$.

Chứng tỏ: ED là tia phân giác của $\widehat{AEB}$ và $ED \parallel MB$.

c). Suy ra CE là đường trung trực của BM và M di chuyển trên đường tròn mà ta phải xác định tâm và bán kính theo R.

HD: a) $AB \perp CD$; $OA = OB = OC = OD = R_{(O)}$

$\Rightarrow ACBD$ là hình vuông.

$$b) \widehat{AED} = \frac{1}{2} \widehat{AOD} = 45^\circ; \widehat{DEB} = \frac{1}{2} \widehat{DOB} = 45^\circ$$

$\Rightarrow \widehat{AED} = \widehat{DEB} \Rightarrow ED$ là tia phân giác của $\widehat{AEB}$.

$$\widehat{AED} = 45^\circ; \widehat{EMB} = 45^\circ (\triangle EMB \text{ vuông cân tại } E)$$

$\Rightarrow \widehat{AED} = \widehat{EMB}$ (2 góc đồng vị) $\Rightarrow ED \parallel MB$.

c) $\triangle EMB$ vuông cân tại E và $CE \perp DE$; $ED \parallel BM$

$\Rightarrow CE \perp BM \Rightarrow CE$ là đường trung trực BM.

d) Vì CE là đường trung trực BM nên $CM = CB = R\sqrt{2}$

Vậy M chạy trên đường tròn (C; $R' = R\sqrt{2}$)

TUYỂN TẬP 80 BÀI TOÁN HÌNH HỌC LỚP 9

Bài 58: Cho ΔABC đều, đường cao AH. Qua A vẽ một đường thẳng về phía ngoài của tam giác, tạo với cạnh AC một góc 40° . Đường thẳng này cắt cạnh BC kéo dài ở D. Đường tròn tâm O đường kính CD cắt AD ở E. Đường thẳng vuông góc với CD tại O cắt AD ở M.

- Chứng minh: AHCE nội tiếp được. Xác định tâm I của đường tròn đó.
- Chứng minh: $CA = CM$.
- Đường thẳng HE cắt đường tròn tâm O ở K, đường thẳng HI cắt đường tròn tâm I ở N và cắt đường thẳng DK ở P. Chứng minh: Tứ giác NPKE nội tiếp.

Bài 59: BC là một dây cung của đường tròn (O; R) ($BC \neq 2R$). Điểm A di động trên cung lớn BC sao cho O luôn nằm trong ΔABC . Các đường cao AD; BE; CF đồng quy tại H.

- Chứng minh: $\Delta AEF \sim \Delta ABC$.
- Gọi A' là trung điểm BC. Chứng minh: $AH = 2 \cdot A'O$.
- Gọi A₁ là trung điểm EF. Chứng minh: $R \cdot AA_1 = AA' \cdot OA'$.
- Chứng minh: $R \cdot (EF + FD + DE) = 2 \cdot S_{ABC}$.
Suy ra vị trí điểm A để tổng $(EF + FD + DE)$ đạt GTLN.

Bài 60: Cho đường tròn tâm (O; R) có AB là đường kính cố định còn CD là đường kính thay đổi. Gọi (Δ) là tiếp tuyến với đường tròn tại B và AD, AC lần lượt cắt (Δ) tại Q và P.

- Chứng minh: Tứ giác CPQD nội tiếp được.
- Chứng minh: Trung tuyến AI của ΔAQP vuông góc với DC.
- Tim tập hợp các tâm E của đường tròn ngoại tiếp ΔCPD .

Bài 61: Cho ΔABC cân ($AB = AC$; $\hat{A} < 90^\circ$), một cung tròn BC nằm bên trong ΔABC tiếp xúc với AB, AC tại B và C. Trên cung BC lấy điểm M rồi hạ các đường vuông góc MI, MH, MK xuống các cạnh tương ứng BC, CA, AB. Gọi Q là giao điểm của MB, IK.

- Chứng minh: Các tứ giác BIMK, CIMH nội tiếp được.
- Chứng minh: tia đối của tia MI là phân giác $\widehat{HMK}$.
- Chứng minh: Tứ giác MPIQ nội tiếp được $\Rightarrow PQ \parallel BC$.

Bài 62: Cho nửa đường tròn (O), đường kính AB, C là trung điểm của cung AB; N là trung điểm của BC. Đường thẳng AN cắt nửa đường tròn (O) tại M. Hạ $CI \perp AM$ ($I \in AM$).

- Chứng minh: Tứ giác CIOA nội tiếp được trong 1 đường tròn.
- Chứng minh: Tứ giác BMCI là hình bình hành.
- Chứng minh: $\widehat{MOI} = \widehat{CAI}$.
- Chứng minh: $MA = 3 \cdot MB$.

HD: a) $\widehat{COA} = 90^\circ (\dots)$; $\widehat{CIA} = 90^\circ (\dots)$

$\Rightarrow$ Tứ giác CIOA nội tiếp (quĩ tích cung chứa góc 90°)

- $MB \parallel CI$ ($\perp BM$). (1)

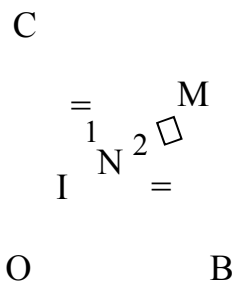
$\Delta CIN = \Delta BMN$ (g.c.g) $\widehat{N}_1 = \widehat{N}_2$ (đ/đ); $NC = NB$; $\widehat{NCI} = \widehat{NBM}$ (slt)

$\Rightarrow CI = BM$ (2). Từ 1 và 2 $\Rightarrow$ BMCI là hình bình hành.

- ΔCIM vuông cân ($\widehat{CIA} = 90^\circ$; $\widehat{CMI} = \frac{1}{2} \widehat{COA} = 45^\circ$) $\Rightarrow MI = CI$; $\Delta IOM = \Delta IOC$ vì OI chung;

$IC = IM$ (c.m.t); $OC = OM = R_{(O)} \Rightarrow \widehat{MOI} = \widehat{IOC}$ mà: $\widehat{IOC} = \widehat{CAI} \Rightarrow \widehat{MOI} = \widehat{CAI}$

- ΔACN vuông có: $AC = R\sqrt{2}$; $NC = \frac{R\sqrt{2}}{2} = \frac{AC}{2}$ (với $R = AO$)

TUYỂN TẬP 80 BÀI TOÁN HÌNH HỌC LỚP 9

Từ đó : $AN = \sqrt{AC^2 + CN^2} = \sqrt{2R^2 + \frac{R^2}{2}} = R\sqrt{\frac{5}{2}} = \frac{R\sqrt{10}}{2}$; $NI = \frac{NC^2}{NA} = \frac{R\sqrt{10}}{10} = MN = \frac{MI}{2}$

$\Rightarrow MB = \sqrt{NC^2 - MN^2} = \sqrt{\frac{R^2}{2} - \frac{R^2}{10}} = \frac{2R}{\sqrt{10}} = \frac{R\sqrt{10}}{5} \Rightarrow AM = AN + MN = \frac{R\sqrt{10}}{2} + \frac{R\sqrt{10}}{10} = \frac{3R\sqrt{10}}{5}$

$\Rightarrow AM = 3 BM.$

Bài 63: Cho ΔABC có $\widehat{A} = 60^\circ$ nội tiếp trong đường tròn (O), đường cao AH cắt đường tròn ở D, đường cao BK cắt AH ở E.

- Chứng minh: $\widehat{BKH} = \widehat{BCD}$.
- Tính $\widehat{BEC}$.
- Biết cạnh BC cố định, điểm A chuyển động trên cung lớn BC. Hỏi tâm I của đường tròn nội tiếp ΔABC chuyển động trên đường nào? Nêu cách dựng đường đó (chỉ nêu cách dựng) và cách xác định rõ nó (giới hạn đường đó).
- Chứng minh: ΔIOE cân ở I.

HD: a) ABHK nội tiếp $\Rightarrow \widehat{BKH} = \widehat{BAH}$;
 $\widehat{BCD} = \widehat{BAH}$ (cùng chắn cung BD) $\Rightarrow \widehat{BCD} = \widehat{BKH}$

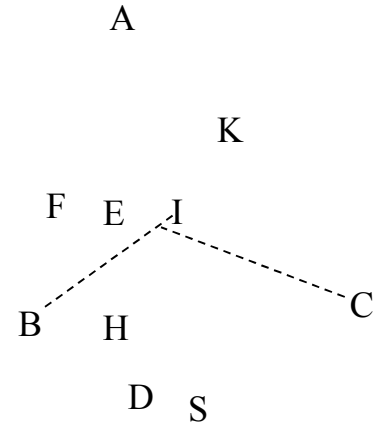
b) CE cắt AB ở F. ;
 AFEK nội tiếp $\Rightarrow \widehat{FEK} = 180^\circ - \widehat{A} = 180^\circ - 60^\circ = 120^\circ \Rightarrow \widehat{BEC} = 120^\circ$

c) $\widehat{BIC} = 180^\circ - \frac{\widehat{B} + \widehat{C}}{2} = 180^\circ - \frac{120^\circ}{2} = 120^\circ$

Vậy I chuyển động trên cung chứa góc 120° dựng trên đoạn BC, cung này nằm trong đường tròn tâm (O).

d) Trong đ/tròn (O) có $\widehat{DAS} = sđ \frac{\widehat{DS}}{2}$; trong đ/tròn (S) có $\widehat{ISO} = sđ \frac{\widehat{IO}}{2}$

vì $\widehat{DAS} = \widehat{ISO}$ (so le trong) nên: $\frac{\widehat{DS}}{2} = \frac{\widehat{IO}}{2}$ mà $\widehat{DS} = \widehat{IE} \Rightarrow \widehat{IO} = \widehat{IE} \Rightarrow \Delta IOE$ cân.

Bài 64: Cho hình vuông ABCD, phía trong hình vuông dựng cung một phần tư đường tròn tâm B, bán kính AB và nửa đường tròn đường kính AB. Lấy 1 điểm P bất kỳ trên cung AC, vẽ $PK \perp AD$ và $PH \perp AB$. Nối PA, cắt nửa đường tròn đường kính AB tại I và PB cắt nửa đường tròn này tại M. Chứng minh rằng:

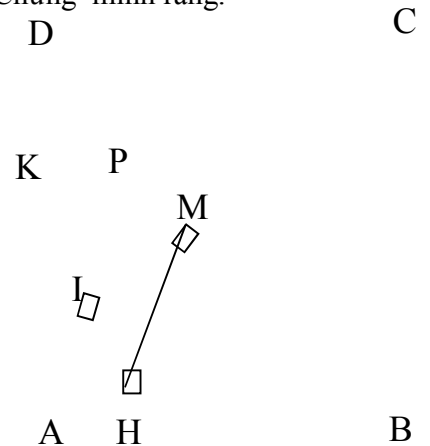
- I là trung điểm của AP.
- Các đường PH, BI và AM đồng quy.
- $PM = PK = AH$.
- Tứ giác APMH là hình thang cân.

HD: a) ΔABP cân tại B. ($AB = PB = R_{(B)}$) mà $\widehat{AIB} = 90^\circ$ (góc nội tiếp ...)
 $\Rightarrow BI \perp AP \Rightarrow BI$ là đường cao cũng là đường trung tuyến
 $\Rightarrow I$ là trung điểm của AP

b) HS tự c/m.

c) ΔABP cân tại B $\Rightarrow AM = PH$; AP chung $\Rightarrow \Delta vAHP = \Delta v PMA$
 $\Rightarrow AH = PM$; AHPK là hình chữ nhật $\Rightarrow AH = KP \Rightarrow PM = PK = AH$

d) PMAH nằm trên đ/tròn đ/k AP mà $PM = AH$ (c.m.t)
 $\Rightarrow \widehat{PM} = \widehat{AH} \Rightarrow PA \parallel MH$
 Vậy APMH là hình thang cân.

TUYỂN TẬP 80 BÀI TOÁN HÌNH HỌC LỚP 9

Bài 65: Cho đường tròn tâm O, đường kính AB = 2R. Kẻ tia tiếp tuyến Bx, M là điểm thay đổi trên Bx, AM cắt (O) tại N. Gọi I là trung điểm của AN.

- Chứng minh: Tứ giác BOIM nội tiếp được trong 1 đường tròn.
- Chứng minh: $\triangle IBN \sim \triangle OMB$.
- Tìm vị trí của điểm M trên tia Bx để diện tích tam giác AIO có GTLN.

HD: a) BOIM nội tiếp được vì $\widehat{OIM} = \widehat{OBM} = 90^\circ$

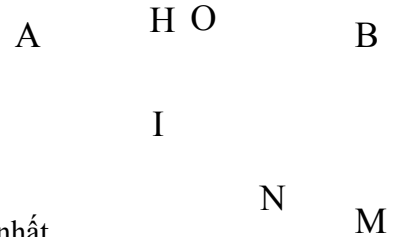
- $\widehat{INB} = \widehat{OBM} = 90^\circ$; $\widehat{NIB} = \widehat{BOM}$ (2 góc nội tiếp cùng chắn cung BM)
 $\Rightarrow \triangle IBN \sim \triangle OMB$.

- $S_{AIO} = \frac{1}{2} AO \cdot IH$; S_{AIO} lớn nhất $\Leftrightarrow IH$ lớn nhất vì $AO = R_{(O)}$

Khi M chạy trên tia Bx thì I chạy trên nửa đường tròn đ/k AO. Do đó S_{AIO} lớn nhất

Khi IH là bán kính, khi đó $\triangle AIH$ vuông cân, tức $\widehat{HAI} = 45^\circ$

Vậy khi M cách B một đoạn $BM = AB = 2R_{(O)}$ thì S_{AIO} lớn nhất.

Bài 66: Cho $\triangle ABC$ đều, nội tiếp trong đường tròn (O; R). Gọi AI là một đường kính cố định và D là điểm di động trên cung nhỏ AC ($D \neq A$ và $D \neq C$).

- Tính cạnh của $\triangle ABC$ theo R và chứng tỏ AI là tia phân giác của $\widehat{BAC}$.
- Trên tia DB lấy đoạn $DE = DC$. Chứng tỏ $\triangle CDE$ đều và $DI \perp CE$.
- Suy ra E di động trên đường tròn mà ta phải xác định tâm và giới hạn.
- Tính theo R diện tích $\triangle ADI$ lúc D là điểm chính giữa cung nhỏ AC.

HD: a) $\triangle ABC$ đều, nội tiếp trong đường tròn (O; R). HS tự c/m :

$$\Rightarrow AB = AC = BC = R\sqrt{3}$$

Trong đ/tròn (O; R) có: $AB = AC \Rightarrow$ Tâm O cách đều 2 cạnh AB và AC

$\Rightarrow AO$ hay AI là tia phân giác của $\widehat{BAC}$.

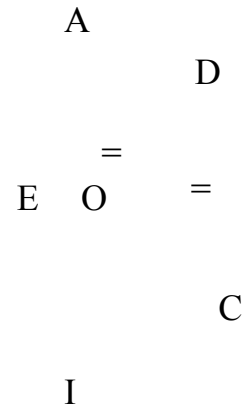
- Ta có : $DE = DC$ (gt) $\Rightarrow \triangle DEC$ cân ; $\widehat{BDC} = \widehat{BAC} = 60^\circ$ (cùng chắn $\widehat{BC}$)

$\Rightarrow \triangle CDE$ đều. I là điểm giữa $\widehat{BC} \Rightarrow \widehat{IB} = \widehat{IC} \Rightarrow \widehat{BDI} = \widehat{IDC}$

$\Rightarrow DI$ là tia phân giác $\widehat{BDC} \Rightarrow \triangle CDE$ đều có DI là tia phân giác nên cũng là đường cao $\Rightarrow DI \perp CE$

- $\triangle CDE$ đều có DI là đường cao cũng là đường trung trực của CE $\Rightarrow IE = IC$ mà I và C cố định $\Rightarrow IC$ không đổi $\Rightarrow E$ di động trên 1 đ/tròn cố định tâm I, bán kính = IC. Giới hạn : $I \in \widehat{AC}$ (cung nhỏ)

$D \rightarrow C$ thì $E \rightarrow C$; $D \rightarrow A$ thì $E \rightarrow B \Rightarrow E$ di động trên $\widehat{BC}$ nhỏ của đ/t (I; R = IC) chứa trong $\triangle ABC$ đều.

Bài 67: Cho hình vuông ABCD cạnh bằng a. Trên AD và DC, người ta lấy các điểm E và F sao cho :

$$AE = DF = \frac{a}{3}$$

- So sánh $\triangle ABE$ và $\triangle DAF$. Tính các cạnh và diện tích của chúng.
- Chứng minh $AF \perp BE$.
- Tính tỉ số diện tích $\triangle AIE$ và $\triangle BIA$; diện tích $\triangle AIE$ và $\triangle BIA$ và diện tích các tứ giác IEDF và IBCF.

Bài 68: Cho $\triangle ABC$ có các góc đều nhọn; $\widehat{A} = 45^\circ$. Vẽ các đường cao BD và CE.

Gọi H là giao điểm của BD, CE.

- Chứng minh: Tứ giác ADHE nội tiếp được trong 1 đường tròn.; b. Chứng minh: $HD = DC$.

- Tính tỷ số: $\frac{DE}{BC}$ d. Gọi O là tâm đường tròn ngoại tiếp $\triangle ABC$. Chứng minh: $OA \perp DE$

TUYỂN TẬP 80 BÀI TOÁN HÌNH HỌC LỚP 9

Bài 69: Cho hình bình hành ABCD có đỉnh D nằm trên đường tròn đường kính AB. Hạ BN và DM cùng vuông góc với đường chéo AC. Chứng minh:

- a. Tứ giác CBMD nội tiếp được trong đường tròn.
- b. Khi điểm D di động trên đường tròn thì $(\widehat{BMD} + \widehat{BCD})$ không đổi.
- c. $DB \cdot DC = DN \cdot AC$

Bài 70: Cho ΔABC nội tiếp đường tròn (O). Gọi D là điểm chính giữa cung nhỏ BC. Hai tiếp tuyến tại C và D với đường tròn (O) cắt nhau tại E. Gọi P, Q lần lượt là giao điểm của các cặp đường thẳng AB và CD; AD và CE. Chứng minh:

- a. $BC \parallel DE$.
- b. Các tứ giác CODE, APQC nội tiếp được.
- c. Tứ giác BCQP là hình gì?

Bài 71: Cho 2 đường tròn (O) và (O') cắt nhau tại A và B; các tiếp tuyến tại A của các đường tròn (O) và (O') cắt đường tròn (O) và (O') theo thứ tự tại C và D. Gọi P và Q lần lượt là trung điểm của các dây AC và AD. Chứng minh:

- a. $\Delta ABD \sim \Delta CBA$.
- b. $\widehat{BQD} = \widehat{APB}$
- c. Tứ giác APBQ nội tiếp.

Bài 72: Cho nửa đường tròn (O), đường kính AB. Từ A và B kẻ 2 tiếp tuyến Ax và By. Qua điểm M thuộc nửa đường tròn này, kẻ tiếp tuyến thứ ba, cắt các tiếp tuyến Ax và By lần lượt ở E và F.

- a. Chứng minh: AEMO là tứ giác nội tiếp được.
- b. AM cắt OE tại P, BM cắt OF tại Q. Tứ giác MPOQ là hình gì? Tại sao?
- c. Kẻ $MH \perp AB$ ($H \in AB$). Gọi K là giao điểm của MH và EB. So sánh MK với KH.
- d. Cho $AB = 2R$ và gọi r là bán kính đường tròn nội tiếp ΔEOF . Chứng minh: $\frac{1}{3} < \frac{r}{R} < \frac{1}{2}$.

Bài 73: Từ điểm A ngoài đường tròn (O) kẻ 2 tiếp tuyến AB, AC và cát tuyến AKD sao cho $BD \parallel AC$. Nối BK cắt AC ở I.

- a. Nêu cách vẽ cát tuyến AKD sao cho $BD \parallel AC$.
- b. Chứng minh: $IC^2 = IK \cdot IB$.
- c. Cho $\widehat{BAC} = 60^\circ$. Chứng minh: Cát tuyến AKD đi qua O.

Bài 74: Cho ΔABC cân ở A, góc A nhọn. Đường vuông góc với AB tại A cắt đường thẳng BC ở E. Kẻ $EN \perp AC$. Gọi M là trung điểm BC. Hai đ/thẳng AM và EN cắt nhau ở F.

- a. Tìm những tứ giác có thể nội tiếp đường tròn. Giải thích vì sao? Xác định tâm các đường tròn đó.
- b. Chứng minh: EB là tia phân giác của $\angle AEF$.
- c. Chứng minh: M là tâm đường tròn ngoại tiếp ΔAFN .

Bài 75: Cho nửa đường tròn tâm (O), đường kính BC. Điểm A thuộc nửa đường tròn đó. Dựng hình vuông ABED thuộc nửa mặt phẳng bờ AB, không chứa đỉnh C. Gọi F là giao điểm của AE và nửa đường tròn (O). K là giao điểm của CF và ED.

- a. Chứng minh: Bốn điểm E, B, F, K nằm trên một đường tròn.
- b. ΔBKC là tam giác gì? Vì sao?
- c. Tìm quỹ tích điểm E khi A di động trên nửa đường tròn (O).

TUYỂN TẬP 80 BÀI TOÁN HÌNH HỌC LỚP 9

Bài 76: Cho ΔABC vuông tại C , có $BC = \frac{1}{2} AB$. Trên cạnh BC lấy điểm E (E khác B và C). Từ B kẻ đường

thẳng d vuông góc với AE , gọi giao điểm của d với AE , AC kéo dài lần lượt là I , K .

- a. Tính độ lớn góc $\widehat{CIK}$.
- b. Chứng minh: $KA.KC = KB.KI$; $AC^2 = AI.AE - AC.CK$.
- c. Gọi H là giao điểm của đường tròn đường kính AK với cạnh AB .
Chứng minh: H , E , K thẳng hàng.
- d. Tìm quỹ tích điểm I khi E chạy trên BC .

Bài 77: Cho ΔABC vuông ở A . Nửa đường tròn đường kính AB cắt BC tại D . Trên cung AD lấy một điểm E . Nối BE và kéo dài cắt AC tại F .

- a. Chứng minh: $CDEF$ nội tiếp được.
- b. Kéo dài DE cắt AC ở K . Tia phân giác của $\widehat{CKD}$ cắt EF và CD tại M và N . Tia phân giác của $\widehat{CBF}$ cắt DE và CF tại P và Q . Tứ giác $MPNQ$ là hình gì? Tại sao?
- c. Gọi r , r_1 , r_2 theo thứ tự là bán kính các đường tròn nội tiếp các tam giác ABC , ADB , ADC . Chứng minh: $r^2 = r_1^2 + r_2^2$.

Bài 78: Cho đường tròn $(O; R)$. Hai đường kính AB và CD vuông góc với nhau. E là điểm chính giữa của cung nhỏ BC ; AE cắt CO ở F , DE cắt AB ở M .

- a. Tam giác CEF và EMB là các tam giác gì?
- b. Chứng minh: Tứ giác $FCBM$ nội tiếp. Tìm tâm đường tròn đó.
- c. Chứng minh: Các đường thẳng OE , BF , CM đồng quy.

Bài 79: Cho đường tròn $(O; R)$. Dây $BC < 2R$ cố định và A thuộc cung lớn BC (A khác B , C và không trùng điểm chính giữa của cung). Gọi H là hình chiếu của A trên BC ; E , F thứ tự là hình chiếu của B , C trên đường kính AA' .

- a. Chứng minh: $HE \perp AC$.
- b. Chứng minh: $\Delta HEF \sim \Delta ABC$.
- c. Khi A di chuyển, chứng minh: Tâm đường tròn ngoại tiếp ΔHEF cố định.

Bài 80: Cho ΔABC vuông ở A . Kẻ đường cao AH . Gọi I , K tương ứng là tâm các đường tròn nội tiếp ΔABH và ΔACH .

- 1) Chứng minh $\Delta ABC \sim \Delta HIK$.
- 2) Đường thẳng IK cắt AB , AC lần lượt tại M và N .
  - a) Chứng minh tứ giác $HCNK$ nội tiếp được trong một đường tròn.
  - b) Chứng minh $AM = AN$.
  - c) Chứng minh $S' \leq \frac{1}{2} S$, trong đó S , S' lần lượt là diện tích ΔABC và ΔAMN .